

התערבות של התקהלות פרואקטיבית להפחתת טיפול סיעודי חסר: התפקידים המתווכים של מודעות מצבית אישית ותיאום ביחסים

ד"ר מרינה וקסלר^{1,2}, פרופ' ענת דרך-זהבי², פרופ' עינב סרולוביץ²

¹מרכז רפואי מאיר, שירותי בריאות כללית
²החוג לסיעוד, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה

רקע

טיפול סיעודי חסר הוא תופעה שכיחה שמקושרת לעומס עבודה, ולתוצאות שליליות עבור מטופלים, צוותים ומערכות בריאות. אף שהתופעה מוכרת, רוב ההתערבויות שנבחנו התמקדו במשימות נקודתיות, ולא נבדקו מנגנוני פעולה מערכתיים. שיטת ההתקהלות הפרואקטיבית הוכחה ככלי יעיל לשיפור תקשורת ובטיחות בטיפול, אך טרם נבחן כיצד מנגנונים כמו מודעות מצבית ותיאום ביחסים מתווכים את הקשר בין התקהלות לבין הפחתת טיפול חסר (איור 1).

איור 1. מודל המחקר

מטרת המחקר

לבחון התקהלות פרואקטיבית כהליך לצמצום טיפול סיעודי חסר במחלקות אשפוז, תוך בחינת המודעות המצבית האישית ותיאום ביחסים כמתווכים בקשר בין ההתערבות לבין טיפול סיעודי חסר

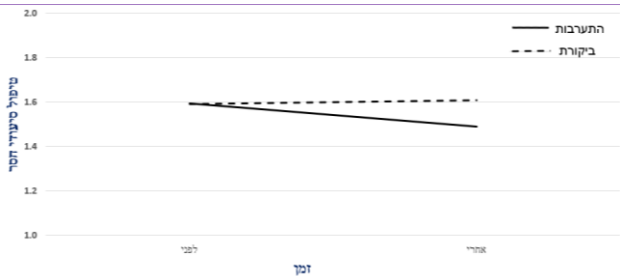
שיטות המחקר

ניסוי מבוקר אקראי במבנה של מדידות חוזרות לפני ואחרי ההתערבות. הנתונים נאספו בין מרץ 2022 למאי 2023. מחלקות שויכו באופן אקראי לקבוצת ההתערבות ($n=85$) ולקבוצת הביקורת ($n=95$). ההתערבות כללה התקהלות יומית של 10-15 דקות באמצע משמרות הבוקר והערב במשך שלושה חודשים. מחלקות ביקורת המשיכו בשגרת עבודתם. הנתונים נאספו לפני ואחרי ההתערבות באמצעות שאלונים מובנים עבור טיפול סיעודי חסר, ומודעות מצבית אישית ותיאום רציונלי. מודלים לינאריים מעורבים שימשו לבדיקת מנגנוני התיווך.

תוצאות

התקהלות הפרואקטיביות הפחיתה באופן מובהק את תופעת הטיפול הסיעודי החסר ($b = 0.123, p < 0.001$), נמצא תיווך חלקי באמצעות שיפור בתיאום היחסים ($b = -0.125, p < 0.001$). עם זאת, אף שהתערבות זו הגבירה את המודעות המצבית האישית ($b = -0.142, p < 0.001$), מנגנון קוגניטיבי זה לא תיווך את הקשר בין ההתערבות לבין הטיפול הסיעודי החסר

איור 2. השפעת אינטראקציה בין זמן (לפני/אחרי) וקבוצה (התערבות/ביקורת) על טיפול סיעודי חסר

מסקנות והמלצות

התקהלות פרואקטיבית הוכחה כיעילה בהפחתת טיפול סיעודי חסר באמצעות שיפור התקשורת ושיתוף הפעולה בצוות. אף שהמודעות המצבית של האחיות עלתה, ייתכן שעומס העבודה הרב והמשאבים המוגבלים פגעו ביכולת ליישם מודעות זו בפועל. על כן, על מנת למצות את הפוטנציאל של ההתערבות, יש צורך במערכות תמיכה נוספת שתאפשר לצוותים להתמודד ביעילות עם אתגרי הטיפול.